

LUNDS
UNIVERSITET

FN:s Säkerhetsråds delegering till regionala organisationer

En komparativ studie av AU:s verksamhet i Sudan och
ECOWAS verksamhet i Sierra Leone

Förkortningar

AMIS-African Union Mission in Sudan

APC-All People's Congress

AU-Afrikanska Unionen

ECOMOG-Economic Community of West African States Monitoring Group

ECOWAS-Economic Community of West African States

FN-Förenta Nationerna

RUF-Revolutionary United Front

SLPP-Sierra Leone People Party

SPLM/A-Sudan People's Liberation Movement/Army

UNAMID-African Union/United Nations Hybrid operation in Darfur

UNAMSIL-United Nations Mission in Sierra Leone

UNOMSIL-United Nations Observer Mission in Sierra Leone

Abstract

The United Nations Security Council is the only body that can make a decision to conduct a humanitarian intervention, still we have witnessed genocide in both Rwanda and recently Syria. These two cases highlight a fundamental problem as regards the structure of the Security Council. The five veto countries, have the power to prevent a humanitarian intervention. Because of this inefficiency, the international community calls for new actors who are willing and able to conduct humanitarian interventions. The purpose of this paper is to critically examine the possibilities and limitations of the Security Council to delegate a mission to regional organizations. Concepts such as legitimacy, efficiency and regionalism has characterized the essay and by comparing the AU's operation in Sudan and ECOWAS' operation in Sierra Leone I have been able to answer my question. One of the possibilities is that regional organizations are faster at mobilizing their troops than the UN is. Another is that they are more familiar with the conflict dynamics of a country within their region. The Security Council's limitation to delegate is that the regional organizations do not have the capacity to carry out an operation on their own, mainly due to the lack of resources.

Nyckelord: FN:s Säkerhetsråd, Delegering, Regionala organisationer, Humanitär intervention, Legitimitet, Effektivitet, Regionalisering.

Antal ord: 9 933

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	1
1.2	Teoretisk översikt.....	2
1.3	Metod och forskningsstrategi.....	3
1.4	Val av fall.....	5
1.5	Material.....	6
2	Teori och analysmodell	7
2.1	Solidarism och pragmatisk solidarism.....	7
2.2	Teoretisk analysmodell.....	8
2.3	Teoretiska begrepp och operationaliseringar.....	10
3	Empiri Sudan	12
3.1	Bakgrund.....	12
3.2	Afrikanska Unionen och AMIS.....	12
3.3	Analys av Afrikanska Unionens verksamhet i Sudan.....	13
4	Empiri Sierra Leone	17
4.1	Bakgrund.....	17
4.2	Economic Community of West African States och ECOMOG.....	17
4.3	Analys av Economic Community of West African States verksamhet i Sierra Leone.....	18
5	Komparation av AU:s verksamhet och ECOWAS verksamhet	22
6	Resultat/Slutsats/Diskussion	24
7	Referenslista	26
7.1	Primärmaterial.....	26
7.2	Sekundärmaterial.....	26

1 Inledning

Under Kalla kriget präglades stater av realism. Den suveräna staten var den huvudsakliga aktören och hård makt var det bästa sättet att skydda sig mot sina fiender. Tiden efter kalla kriget har andra aktörer tagit plats på den internationella arenan, den suveräna staten har ifrågasatts och värden som mänskliga rättigheter och humanitära förhållanden har brett ut sig globalt. Förenta Nationernas (FN) roll som freds- och säkerhetsbevarande organisation där alla världens stater är representerade har ifrågasatts allt mer. Har FN kapaciteten att leva upp till de krav som de har satt upp för sig själva eller håller omvärlden på att tappa förtroendet för denna gigantiska organisation? FN:s Säkerhetsråd är den enda legitima instansen som har rätt att sanktionera en humanitär intervention. Trots detta hävdar allt fler forskare att Säkerhetsrådet är lamslaget och att vi är i behov av andra aktörer på den internationella spelplanen som kan påkalla och genomföra en humanitär intervention. Enligt FN-stadgan, har Säkerhetsrådet legal rätt att överlåta en regional organisation att genomföra en intervention (FN-stadgan artikel. 52). Därför är det oerhört relevant och aktuellt att studera de regionala organisationernas roll på den internationella arenan. Dock råder det ingen konsensus om huruvida regionala organisationer är en lämplig aktör att genomföra en humanitär intervention i en annan stat.

Mitt intresse för denna problematik och FN:s relation till regionala organisationer har präglat uppsatsens karaktär.

1.1 Syfte och frågeställning

Säkerhetsrådets fem permanenta medlemsländer med sin vetorätt är anledningen till att det är svårt att få igenom beslut om att genomföra en humanitär intervention med militära medel. Därför hävdar en del forskare att regionala organisationer bör ta över en del av ansvaret från Säkerhetsrådet och genomföra en humanitär intervention (Wong, 2013). Utifrån detta underlag presenteras uppsatsens syfte; att kritiskt granska vilka möjligheter och begränsningar Säkerhetsrådet har att delegera till regionala organisationer att genomföra en humanitär intervention. Centrala begrepp att studera i undersökningen är *legitimitet*, *effektivitet* och *regionalisering*. Begreppen är ständigt återkommande vid studier av Säkerhetsrådets delegering till regionala organisationer och därför anser jag att de kan, även i min undersökning ha stor förklaringskraft. Från dessa

begrepp har jag urskilt två hypoteser. Jag anser att det finns ett samband mellan en interventions *effektivitet* och en operations *legitimitet* samt att det finns ett samband mellan en interventions *regionalisering* och en operations *legitimitet*. Med detta sagt har jag valt att presentera en bredare frågeställning och två mindre underfrågor.

Frågeställning lyder:

Vilka möjligheter och begränsningar har FN:s Säkerhetsråd att delegera till regionala organisationer om att genomföra en humanitär intervention?

De två underfrågorna lyder:

I vilket avseende påverkar effektiviteten en operations legitimitet?

Hur påverkar regionaliseringen en operations legitimitet?

1.2 Teoretisk översikt

I en undersökning är det viktigt att arbeta kumulativt, att man ger ett bidrag till den hittillsvarande forskningen (Teorell & Svensson, 2007,s.18). Därför har jag studerat hur forskningsområdet ser ut kring humanitära interventioner för att därefter fokusera på det som är relevant för min undersökning.

Att skydda civila från systematiskt våld är internationellt högt prioriterat, dock ifrågasätts möjligheten att använda militära medel i ett främmande land för att skydda befolkningen. Begreppet Responsibility to protect (R2P) ger en annan stat legitimitet att använda militära medel i en ansvarslös och misslyckad stat, även kallad failed state. Efter att omvärlden nyligen bevittnat vad som skett i Syrien anser en del forskare att en ny reform måste tas eftersom de fem permanenta medlemsstaterna i Säkerhetsrådet innehar veto, vilket ofta förhindrar genomförandet av en humanitär intervention med militära medel. Därför menar man att R2P borde bli en undertecknad lag istället för en norm (Maravcová, 2015). Det är främst Kina och Ryssland som lägger in sitt veto och därmed stoppar genomförandet av humanitära interventioner. Denna problematik är anledningen till att en del forskare istället anser att regionala organisationer kan vara ett alternativ när det kommer till genomförandet av interventioner (Wong, 2013). Militära interventioner i en annan stat har länge setts som att bryta mot en stats suveränitet och icke interventionsprincipen är internationellt en etablerad och respekterad norm. Det är just på grund av den ökade angelägenheten av att skydda mänskliga rättigheter globalt som stater suveränitet ifrågasätts. Idag är problemet främst att det inte råder någon konsensus kring definitionen humanitär intervention och vad som legitimerar en sådan. Detta resulterar i att det inte

existerar några regler eller lagar kring när och hur man skall implementera en intervention på grund av humanitära skäl. I avsaknad ett etablerat ramverk är det svårt att urskilja vad som är en lyckad respektive misslyckad humanitär operation (Kinclová, 2014). Därför är det intressant att studera vad som kategoriserar en legitim humanitär intervention. I denna undersökning har jag tagit stöd från teorierna *solidarism* och *pragmatisk solidarism* (Wheeler, 2000)(Bellamy, 2002). Solidarism och pragmatisk solidarism har sina rötter i den Engelska skolan som huvudsakligen fokuserar på internationella relationer. Inom den Engelska skolan studerar man det internationella samhället, som ligger mellan det internationella systemet (realism) och världssamhället (liberalism). Genom att ta hänsyn till suveränitetsprincipen och den liberalistiska tanken om att samarbeta över gränserna, studerar den Engelska skolan vad som rättfärdigar en humanitär intervention (Wheeler, 2000). Med avstamp från ovanstående teorier har jag sedan behandlat hur tidigare forskare ser på begreppen *legitimitet*, *effektivitet* och *regionalisering* utifrån Säkerhetsrådets delegering till regionala organisationer, vilket även utgör min teoretiska analysmodell.

1.3 Metod och forskningsstrategi

För att angripa undersökningens forskningsproblem har jag valt att göra en komparativ fallstudie mellan Afrikanska Unionens (AU) verksamhet i Sudan och Economic Community of West African States (ECOWAS) verksamhet i Sierra Leone, som kategoriseras som mina analysverktyg. Analysverktygen representerar de fall som undersöks med syfte att besvara en frågeställning (Esaiasson et.al., 2012,s.47-48). Genom att jämföra dessa två fall anser jag kunna identifiera Säkerhetsrådets möjligheter och begränsningar att delegera till regionala organisationer på ett tydligare sätt. Om fallen visar på en specifik likhet/olikhet mellan varandra, är det enklare att fastslå den möjlighet eller begränsning som Säkerhetsrådet har. Undersökningen behandlar endast två fall, därför kategoriseras denna som en kvalitativ fallstudie. Fördelen med en sådan studie är att man har större utrymme att mer djupgående studera varje fall och därmed identifiera Säkerhetsrådet möjligheter och begränsningar att delegera till regionala organisationer (Teorell & Svensson, 2007,s.106-107). Ett bredare urval av fall hade möjligtvis kunnat stärka resultatet, men i mån av tid och plats har jag valt att endast fördjupa mig i två (2007,s.74).

Problematiken med att endast välja två fall i en undersökning är generaliseringen, därför hänvisar jag till den analytiska generaliseringen (Esaiasson et.al., 2012,s.158-159). Med hjälp av teorin i sin undersökning kan man öka generaliserbarheten. Teorierna som används i uppsatsen behandlar ett

brett forskningsområde om just Säkerhetsrådets delegering till regionala organisationer som är applicerbara på fler fall än Sudan och Sierra Leone (ibid).

För att bryta ner frågeställningen har jag använt mig av hypoteser, metoden kallas för en hypotetisk-deduktiv metod. Det första steget i denna metod är att utgå från en hypotes eller en teori. Eftersom jag har studerat hur tidigare forskare ser på begreppen legitimitet, effektivitet och regionalisering, kan detta även kategoriseras som en teori, min undersökning blir därför en typ av teoriprovande studie. Från dessa hypoteser härleds sedan en eller flera så kallade empiriska konsekvenser, det vill säga möjligheten att se om teorin stöds eller inte (Teorell & Svensson, 2007, s.49-50). Detta görs genom att pröva hypoteserna på mina två fall, därefter komparerar jag AU:s verksamhet i Sudan och ECOWAS verksamhet i Sierra Leone för att på så sätt besvara frågeställningen.

Mina hypoteser består följaktligen av två olika samband. Jag vill undersöka om det finns ett samband mellan en interventions effektivitet och en operations legitimitet samt om regionalisering påverkar en operations legitimitet. Den oberoende variabeln är effektiviteten och den beroende är legitimiteten. På liknande vis är den oberoende variabeln regionalisering och den beroende är legitimitet. Oberoende variabler beskriver variationen i egenskaper hos analysenheterna som man tror kan förklara variationen i den beroende variabeln, dessa variabler benämns som förklaringsvariabler (Esaiasson et.al., 2012, s.51). Jag vill alltså identifiera om effektiviteten hos en intervention kan förklara graden av operationens legitimitet, samt förklara om regionalisering påverkar en operations legitimitet. I samband med detta är det viktigt att poängtera att regionalisering är en konstant variabel. Det är en egenskap som inte varierar mellan analysenheterna (2012, s.50). I undersökningen studeras regionala organisationers verksamhet i respektive land, eftersom det är just regionala organisationer som står i fokus varierar inte graden av regionalisering. Det finns både för- och nackdelar med att ha en konstant variabel i sin undersökning. Då jag vill förklara regionaliseringens påverkan på legitimiteten, är det inte särskilt lämpligt att enbart studera fall av regionala organisationer eftersom det är självklart att regionaliseringen har en inverkan på dem. Ibland är det dock en fördel att konstanthålla vissa egenskaper och låta andra variera. I mitt fall har effektiviteten hos en intervention större frihet att variera vilket kan ge ett intressant resultat (ibid).

Jag vill uppmärksamma läsaren på att de tre begreppen påverkar varandra på flera sätt, exempelvis kan regionalisering påverka en operations effektivitet. För att undvika missförstånd har jag, som nämnts ovan, kategoriserat begreppen i samband, som utgör mina hypoteser för att på så sätt besvara min frågeställning.

De oberoende variablerna: *Effektivitet (X)* och *Regionalisering (X)*

Den beroende variabel: *Legitimitet (Y)*.

1.4 Val av fall

Jag har valt att studera två fall, AU:s verksamhet i Sudan och ECOWAS verksamhet i Sierra Leone. Båda fallen är noggrant utvalda för att uppfylla de kriterier som behövs för att besvara frågeställningen, jag har därför gjort ett strategiskt urval (Teorell & Svensson, 2007,s.83-84). Båda fallen har liknande egenskaper för att undvika bakomliggande- och mellanliggande variabler (Bjereld et.al., 2009,s.58-59). I undersökningen är det viktigt att fallen är lika varandra för att kunna identifiera de möjligheter och begränsningar som Säkerhetsrådet har att delegera till regionala organisationer. Jag har använt mig av John Stuart Mills urvalsmetod, "method of difference", denna metod går ut på att båda fallen är lika varandra i de flesta avseenden (Teorell & Svensson, 2007,s.227). Detta ger en förklaring till varför jag valt att studera regionala organisationer som var verksamma i Afrika och inte på andra kontinenter. Det var problematiskt att hitta fall i Asien som har liknande konfliktdynamik där olika regionala organisationer har verkat, likaså i Europa.

Sudan och Sierra Leone har valts främst av att Säkerhetsrådet har delegerat till regionala organisationer om att genomföra en humanitär intervention i respektive land. Båda länderna har tidigare varit kolonier och efter avkolonialiseringen utbröt brutala inbördeskrig där politiska incitament och religiösa olikheter präglade staterna (Ekengard, 2008)(Eldridge, 2010). De regionala organisationerna har även likheter med varandra, båda är belägna i Afrika och intervenerade med egen styrka. AU intervenerade med African Union Mission in Sudan (AMIS) i Sudan och ECOWAS intervenerade med Economic Community of West African States Monitoring Group (ECOMOG) i Sierra Leone och båda stötte på likartade problem under sina operationer. Resurserna började tidigt sina och de regionala organisationernas styrkor behövde vädja till Säkerhetsrådet om hjälp. FN skickade därför en styrka till respektive stat för att samarbeta med de regionala organisationerna. AU och ECOWAS ingrep i länderna på grund av den humanitära katastrofen och för att bevaka fredsavtalen (S/RES/1547)(S/RES/1132). Här vill jag uppmärksamma läsaren att Sudan endast accepterade AU:s närvaro i landet. Därför såg Säkerhetsrådet ingen annan utväg än att delegera till AU att genomföra en humanitär intervention. Detta påverkar inte undersökningen då det är Säkerhetsrådets möjligheter och begränsningar att delegera till regionala organisationer som är intressant. Därför uppfyller AU:s verksamhet i Sudan kriterierna för att genomföra undersökningen.

Hade jag istället valt ett fall där Säkerhetsrådet hade delegerat till regionala organisationer och ett fall där de inte hade delegerat, skulle det bli svårt att urskilja Säkerhetsrådets möjligheter och begränsningar att delegera till regionala organisationer. Eftersom regionala organisationer är en viktig aktör i undersökningen hade det varit problematiskt att utesluta den faktorn för att därefter jämföra mina fall, resultaten hade försvagats.

1.5 Material

För att få kunskap om konfliktodynamiken i Sudan och Sierra Leone samt de regionala organisationernas verksamhet i respektive stat har jag främst studerat FOI-rapporter, som kategoriseras som sekundärmaterial (Esaiasson et.al., 2012,s.287). Min studie utgår från tiden då de regionala organisationerna blev delegerade av Säkerhetsrådet att genomföra en intervention till det att de och FN drog sig ur länderna. Jag anser även att det är centralt med en kort redogörelse för Sudan och Sierra Leones bakgrunder. Både de regionala organisationernas och FN:s officiella hemsidor har varit till stor hjälp i undersökningen eftersom de beskriver hur de regionala organisationerna arbetade i Sudan respektive Sierra Leone. Dock är jag medveten om att dessa officiella hemsidor kan vara vinklade till de olika organisationernas fördel och därför har jag, som nämnt ovan kompletterat med andra källor.

Då min frågeställning behandlar Säkerhetsrådet har jag fördjupat mig i FN:s resolutioner, som kategoriseras som primärmaterial (2012,s.283). I dessa officiella dokument identifieras de resolutioner där Säkerhetsrådet har delegerat till AU och ECOWAS samt de resolutioner där FN beslutat om att intervensera i respektive stat. Resolutionerna kan även ses som komplement till att studera hur konflikterna utvecklades samt hur de regionala organisationernas styrkor arbetade i länderna.

Jag har studerat ett brett forskningsfält kring min tematik för att skapa min teoretiska analysmodell, där främst vetenskapliga artiklar och böcker har varit till stor hjälp.

2 Teori och analysmodell

För att studera vad som legitimerar en humanitär intervention har jag inledningsvis presenterat *solidarismen* och den *pragmatiska solidarismen*. Med avstamp från dessa teoretiska perspektiv lyfter jag fram hur tidigare forskning ser på Säkerhetsrådets delegering till regionala organisationer med mina två hypoteser i åtanke. Begreppen *legitimitet*, *effektivitet* och *regionalisering* blir undersökningens utgångspunkt som även utgör analysmodellen.

2.1 Solidarism och pragmatisk solidarism

Solidarismen menar att suveräna gränser är moraliska konstruktioner och kan därför förändras. Detta betyder att regeringar inte bara är ansvariga för att skydda mänskliga rättigheter inom sin egen stat utan även över gränserna (Wheeler, 2000). Solidarismen presenterar fyra krav för att en humanitär intervention skall ses som legitim. Det första kravet är att staten skall vara i högsta humanitära nödsituation, alltså att de mänskliga rättigheterna i allra högsta grad kränkts och att landet befinner sig i kris. Det är viktigt att interventionen ses som en sista utväg och att den är proportionerlig. Slutligen skall interventionen ge ett positivt resultat för människorna (ibid).

En aktörs motiv för att genomföra en humanitär intervention spelar ingen roll, så länge resultatet av interventionen blir positiv och att den humanitära situationen förbättras. Det som solidarismen lägger sitt primära fokus på är konsekvenserna, om resultatet av en intervention blir att liv räddas skall interventionen ses som legitim (ibid).

För att bredda legitimitetsbegreppet ytterligare är den *pragmatiska solidarismen* ett bra komplement. Det finns både likheter och skillnader mellan teorierna som kan ge en intressant analys i undersökningen. Inriktningen förespråkar att staten och samhället inte är samma sak, ett samhälle kategoriseras genom ett gemensamt språk och övertygelser snarare än en gemensam regering. Detta ger ett utrymme att konstruera transnationella moraliska samhällen över gränserna (Bellamy, 2002). De som väljer att genomföra en humanitär intervention skall försöka bygga en så bred "vi-grupp" som möjligt. "Vi-gruppen" måste dock vara medveten om att det är omöjligt att uppnå fullständig konsensus och att legitimiteten därför bör mätas i grader. Ju bredare en "vi-grupp" är, alltså ju fler som är involverade i interventionen, desto mer legitimitet skapas. Om man

identifierar en länk mellan staten man intervenerar i och de som har beslutat om att intervensera, ökar graden av legitimitet. Grunden för att genomföra en humanitär intervention är solidaritet som bygger på vår sentimentalitet. Dessa "vi-grupper" som då skapas baserar sina interventioner på sentimentaliteten och har en särskild "vi-känsla" som legitimerar deras intervention (ibid).

2.2 Teoretisk analysmodell

Att FN:s Säkerhetsråd i flera avseenden är begränsade i sina handlingar på grund av de fem permanenta medlemsänderna är många eniga om. Denna enorma organisation har fått utstå en hel del kritik med anledning av att de inte intervenerar i länder som präglas av humanitära katastrofer och som är i behov av hjälp från en tredje part. Därför är många forskare överens om att FN:s Säkerhetsråd borde delegera till regionala organisationer om att genomföra en humanitär intervention (Wong, 2013). Andra forskare menar däremot att Säkerhetsrådet inte bör delegera till regionala organisationer eftersom det är oklart om de verkligen har kapaciteten att genomföra en humanitär intervention. De gånger Säkerhetsrådet har delegerat till regionala organisationer har det praktiskt taget alltid slutat med att dessa behövt vädja till FN om hjälp. Detta påverkar i sin tur effektiviteten vid en operation, en humanitär katastrof måste få ett avslut så fort som möjligt och vid vädjande till Säkerhetsrådet om hjälp blir operationen alltmer långdragen. En del forskare menar att det är ansvarslöst av Säkerhetsrådet att initialt delegera till regionala organisationer om det finns tvivel gällande deras möjlighet att slutföra operationen på egen hand (Kasaija, 2011). De regionala organisationerna förlorar därmed en del av sin legitimitet om de inte kan slutföra operationen själva. I flera konflikter har omvärlden bevittnat hur regionala organisationer har blivit alltför involverade i inbördeskrigen och slutligen kategoriserats som en stridande aktör (Wong, 2013). Anledningen till detta kan vara att de regionala organisationerna känner en särskild samhörighet och medkänsla till en specifik part i konflikten, vilket försvårar kravet av att vara neutral. Detta resulterar i att regionala organisationer förlorar sin legitimitet att framstå som en oberoende aktör som skall värna om de mänskliga rättigheterna. Om de regionala organisationerna blir en del av konflikten påverkas återigen effektiviteten, vilket medför att FN ofrånkomligen måste involveras. Proceduren av att få ett slut på ett inbördeskrig blir alldeles för utdragen och legitimiteten hos både FN och de regionala organisationerna urholkas (ibid).

Trots ovannämnda kritik är många eniga om att regionala organisationer är en viktig aktör vid humanitära katastrofer. Forskare inom området menar att det är mer legitimt att delegera till regionala organisationer att genomföra en humanitär intervention än att låta FN sköta hela processen. Eftersom regionala

organisationer är mer insatta i sin egna regions bakgrund och det specifika landets konfliktdynamik. FN representerar alla världens stater och skall främja fred och säkerhet globalt, vilket betyder att FN måste vara insatt i flera konflikter samtidigt. Detta försvårar möjligheten att ha nödvändig och korrekt kunskap gällande de åtgärder en konfliktdrabbad stat kräver. Därför skall man hellre delegera till regionala organisationer och implementera deras åtgärder (Ho Chun, 2013).

En annan viktig aspekt är att en FN-styrka kan bestå av flera olika nationaliteter, vilket kan vara känsligt för exempelvis ett flertal afrikanska länder eftersom de tidigare varit kolonier. Därför borde istället regionala organisationer genomföra en humanitär intervention eftersom deras styrkor består av soldater från regionens länder som kan effektivisera ingripandet. Effektivitet skapas främst genom att de människor i det berörda landet känner förtroende för den regionala organisationen, vilket underlättar deras arbete. Det finns FN-styrkor som endast består av en nationalitet, exempelvis de franska soldaterna som intervenerade i Mali. Landet är en gammal fransk koloni som kan underlätta interventionen eftersom de talar samma språk, detta är dock mer ett undantag än en norm (ibid).

Länge har man utgått från uttrycket: "African solutions to African Problems", vilket betyder att man löser konflikter med afrikanska lösningar, inte att ett annat icke-afrikanskt land väljer att lösa det på sitt sätt (Kasaija, 2011). Därför menar man att exempelvis Afrikanska Unionen primärt skall vara problemlösaren i Afrika, inte FN. Detta är ett genomsyrat argument som ett flertal forskare inom området står bakom, vilket även stärker Säkerhetsrådets legitimitet att delegera till regionala organisationer. I sammanhanget bör nämnas att det är viktigt att de som väljer att intervensera och befolkningen i den staten som man intervenerar i känner samhörighet. Det kan vara att man talar samma språk, har liknande kultur och värderingar som kan bidra till att interventionen blir mer effektiv. Om exempelvis de regionala organisationerna talar liknande språk som den staten de ingriper i, är det lättare att föra samtal och kommunicera varför man befinner sig på plats. Detta kategoriseras som regionalisering. Alla FN:s operationer har inte denna kapacitet, vilket kan bidra till en ineffektiv intervention (ibid).

Motiven som Säkerhetsrådet har att delegera till regionala organisationer om att genomföra en humanitär intervention är främst kostnaderna för en sådan och den politiska viljan. Samtliga medlemsstater i FN har varken viljan att lösa alla inbördeskrig i världen och de vill inte heller betala för alla humanitära interventioner som genomförs (Wong, 2013). Däremot är de regionala organisationerna bereda att påkosta interventioner i närområdet. De har även den politiska viljan att skapa fred och stabilitet i sin region eftersom det påverkar många stater runt omkring (ibid).

I samband med denna utläggning blir begreppet regionalisering återigen relevant. Lokala konflikter i Afrika blir mer ofta än sällan regionaliserade, vilket betyder att ett inbördeskrig lätt sprider sig till andra stater i regionen. Det skapas en spill-over effekt som samtliga afrikanska länder vill undvika i så stor utsträckning som möjligt. Säkerhetsrådet känner väl till detta faktum liksom den

politiska viljan de regionala organisationerna har. Till detta är Säkerhetsrådet ytterst medvetna om deras ineffektivitet när det kommer till att fatta beslut att genomföra en humanitär intervention, vilket kan leda till att den lokala konflikten kan ha spridits till andra stater i regionen (Söderbaum, 2012, s.197).

När de regionala organisationerna har fått godkännande av Säkerhetsrådet att genomföra en humanitär intervention är de mer effektiva med att mobilisera sina styrkor än vad FN är. En del regionala organisationer har alltid en militär stryka redo medan andra regionala organisationer behöver medlemsstaternas bidrag för att genomföra en intervention. Trots att vissa regionala organisationer har liknande uppbyggnad som FN, är de ändå snabbare med att mobilisera sig, just på grund av den politiska viljan och rädslan för spridning av konflikten. Därför menar forskare inom området att Säkerhetsrådet hellre skall delegera till regionala organisationer än genomföra en humanitär intervention på egen hand (Dijkstra, 2012).

2.3 Teoretiska begrepp och operationaliseringar

Begrepp som genomsyrar undersökningen är delegering, intervention, legitimitet, effektivitet och regionalisering. Utifrån dessa fem begrepp har jag valt att operationalisera tre av dem eftersom det är legitimitet, effektivitet och regionalisering som mäts i det empiriska materialet. Begreppen delegering och intervention har jag endast gett en teoretisk definition.

Delegering är en teoretisk definition, på när FN:s Säkerhetsråd beslutar att överlåta ett visst ansvar att genomföra en humanitär intervention, istället för att FN genomför interventionen på egen hand. I denna undersökningen avses när Säkerhetsrådet överlåter ansvaret till de regionala organisationerna om att genomföra en humanitär intervention.

Intervention definieras som ett ingripande av en extern aktör med avsikt att medla och skapa fred. I min undersökning studerar jag främst humanitära interventioner med militära medel, när en aktör väljer att gå in i en annan stat för att få ett avslut på en humanitär katastrof. Här vill jag poängtera att en humanitär intervention i min undersökning inte behöver strida mot suveränitetsprincipen.

Med *legitimitet* syftar jag på vilken aktör som har störst acceptans att delegera/genomföra en humanitär intervention. Begreppet har jag valt att operationalisera genom att ju fler (aktörer) som är involverade i processen/genomförandet av en intervention, desto mer acceptans skapas av omvärlden. Legitimitet kan även mätas i form av den kapacitet som regionala organisationer/Säkerhetsrådet har att genomföra en humanitär intervention.

Med begreppet *effektivitet* syftar jag till hur snabbt en aktör kan få ett avslut på ett inbördeskrig, vilket resulterar i att den humanitära situationen förbättras så fort som möjligt. Definitionen mäts i det empiriska materialet genom förhinder som

regionala organisationer och FN står inför vid en humanitär intervention. Det kan vara resursfrågor, hur snabb förberedelse tiden är, tiden som aktören befinner sig i landet innan man får ett avslut på den humanitära katastrofen.

Begreppet *regionalisering* syftar på förbindelsen mellan de regionala organisationerna/FN och staten där den humanitära interventionen genomförs. Jag avser att identifiera ett gränsöverskridande utbyte mellan varandra. Detta mäts i empirin i form av gemensamt språk, kultur, bakgrund och liknande, alltså att människor känner samhörighet mellan varandra. Regionalisering inkluderar även när inbördeskrig sprids till andra länder, kallas även för spill-over effekt.

3 Empiri Sudan

3.1 Bakgrund

Sedan Sudans självständighet 1956 har landet präglats av oroligheter, första inbördeskriget utspelade sig mellan 1956-1972 och därefter ytterligare ett mellan 1983-2006 (Ekengard, 2008). Inbördeskrigen utkämpas mellan den norra och södra delen av landet, i den norra delen är majoriteten muslimer och den södra delen består av kristna och traditionella afrikanska religioner. Den södra delen har länge anklagat den norra delen för etniskt och religiöst förtryck och under flera år präglades Sudan av blodiga inbördeskrig. Sudan People's Liberation Movement/Army (SPLM/A), den största rebellrörelsen i söder, kämpar även för naturresurser och dess självbestämmande. 1989 tog muslimen Omar Hassan al-Bashir makten genom en militärkupp och införde en av världens hårdaste diktaturer (ibid). Våldsamheterna i landet blev värre och civilbefolkningen levde i en fruktansvärd misär, rebellgrupperna förstörde byar och våldtog kvinnor och barn (UN, 2013). Inbördeskrig fortsatte att prägla landet, år 2006 förhandlade Sudans regering och rebellgrupperna om fred, vilket resulterade i Darfur Peace Agreement (Ekengard, 2008).

3.2 Afrikanska Unionen och AMIS

Afrikanska Unionen etablerades år 2002 och ersatte Organisationen för afrikansk enhet (OAU) som lades ner i samband med att AU bildades. Organisationen arbetar för att stärka samarbete inom både den politiska och ekonomiska sfären i Afrika. AU har 54 medlemsstater (AU, 2012).

AU spelade en viktig roll i Sudans fredsprocess. AU tillsammans med FN bevitnade misären i Sudan och till slut vädjade AU till Säkerhetsrådet om att genomföra en humanitär intervention med militära medel (S/RES/1547). Som nämnts tidigare godkände den sittande regeringen i Sudan att endast AU fick intervensera. FN:s Säkerhetsråd ansåg att AU var lämpade för uppdraget och delegerade till den regionala organisationen om att genomföra en humanitär intervention med militära medel som undertecknades i juni 2004 (S/RES/1547). Det var medlemsstaterna i AU som sponsrade med resurser för att genomföra

interventionen och de flesta staterna var villiga att bistå för att trygga regionens säkerhet. Eritrea uppmanade AU att intervensera eftersom Eritrea var oroliga för att konflikten skulle spridas till deras land, främst i form av flyktingströmmar (AU, 2012). Operationen döptes till AMIS och de intervenerade i juli 2004 (Ekengard, 2008). Operationens syfte var att rädda civilbefolkningen från mycket dåliga levnadsförhållanden samt se till så att fredsavtalet följdes av alla inblandade parter. AU insåg tidigt att AMIS inte hade tillräckligt med resurser för att fortsätta sin operation, det var främst utrustning och personberedskap till styrkan som behövdes. AU vädjade därför till sina medlemsstater om hjälp för att fortsätta sin operation och flera länder bistod med resurser (ibid). Dock försvagades AMIS allt mer och till slut vädjade AU till Säkerhetsrådet om hjälp. FN valde att bistå med resurser så att AU kunde fullfölja sitt uppdrag. Efter ca tre år hade situationen i landet inte förbättrats trots AMIS närvaro, styrkan hade inte tillräckligt med utrustning och försvagades ständigt (ibid). Säkerhetsrådet tog då beslut om att underteckna resolution 1769 och skickade en FN-styrka till Sudan. Detta var dock inte en vanlig FN-operation utan man valde att kombinera en AMIS och FN-styrka som fick namnet African Union/United Nations Hybrid operation in Darfur (UNAMID) (S/RES/1769). I resolutionen var man noggrann med att poängtera att operationen UNAMID skulle vara av afrikansk karaktär, alltså att även FN-styrkan skulle bestå av soldater från afrikanska länder. FN skulle endast bistå som stöd inte styra operationen. UNAMID drog sig ur landet 2007 efter att ha slutfört sitt arbete och inbördeskriget var avslutat (S/RES/1784).

3.3 Analys av Afrikanska Unionens verksamhet i Sudan

I denna del av uppsatsen appliceras den teoretiska förankringen, jag prövar mina två hypoteser på AU:s verksamhet i Sudan. Hypoteserna innefattar i vilket avseende en interventions effektivitet påverkar en operations legitimitet och hur regionalisering påverkar en operations legitimitet.

Eftersom Sudan endast accepterade AU:s närvaro i landet såg Säkerhetsrådet det som en sista utväg att delegera till AU, detta går i linje med solidarismens krav på en legitim intervention. Hade FN istället försökt förhandla med Sudans regering om att få tillstånd att intervensera hade det tagit ännu längre tid för styrkorna att infinna sig och således skapat ineffektivitet. En operations effektivitet ökar alltså om det konflikthärjade landet endast godkänner en specifik aktör att intervensera. Detta resulterar i att FN inte behöver mobilisera sina egna styrkor, vilket vanligtvis tar längre tid.

Enligt solidarismen och den pragmatiska solidarismen är det inte endast stater som skall värna om de mänskliga rättigheterna, det kan även vara moraliska

samhällen som konstrueras och grundas av gemensamma egenskaper, som i detta fall AU.

Eftersom AU hade vädjat till Säkerhetsrådet om att få intervensera i Sudan mobiliserade sig AMIS väldigt snabbt och befann sig i landet en månad efter Säkerhetsrådets godkännande. Detta ökade interventionens effektivitet och eftersom AMIS snabbt infann sig på plats räddades sannolikt fler människor än om FN istället hade försökt förhandla med den sudanesiska regeringen för att därefter genomföra interventionen. Effektivitet syftar till att få ett avslut på en humanitär katastrof så fort som möjligt, vilket i sin tur ökar legitimiteten för interventionen.

Kort efter AMIS intervention i Sudan började resurserna sina. AU vädjade till medlemsstaterna och de afrikanska länderna sköt till resurser för att slutföra arbetet. Insatserna avtog i samband med att resurserna tog slut och den regionala organisationen blev tvungen att vädja till medlemsstaterna, vilket resulterade i en ineffektiv intervention. Detta reducerade följaktligen AMIS kapacitet att slutföra operationen på egen hand vilket bidrog till att legitimiteten minskar hos den regionala organisationen.

När AMIS resurser började ta slut var medlemsstaterna i AU villiga att bistå med resurser, vilket inte är ovanligt eftersom de sannolikt ville trygga regionens säkerhet och undvika spill-over effekter. Eritrea var ett av grannländerna som uttryckte sin oro av att inbördeskriget skulle spridas till deras territorium. Detta kategoriseras inom begreppet regionalisering. Anledningen till att Sudan godkände AU:s närvaro och att den regionala organisationen var villig att intervensera kan bero på att den regionala organisationen har den politiska viljan och att AU och Sudan kände samhörighet med varandra. Många afrikanska stater har tidigare varit kolonier, precis som Sudan och i enlighet med vad den pragmatiska solidarismen förespråkar bygger en humanitär intervention mycket på den sentimentalitet som man känner för varandra. Förutom att AU ville undvika att konflikten spreds till fler länder, kunde Sudans regering förlita sig på att den regionala organisationen var mer insatt i Sudans bakgrund och konfliktdynamik än FN. AU var således medvetna om vilka åtgärder som var mest tillämpbara för att få ett avslut på inbördeskriget eftersom många andra stater har varit med om liknande konfliktdynamik, vilket ligger i linje med regionaliseringen. Detta bidrog följaktligen till att AU accepterades att genomföra en humanitär intervention, vilket i sin tur bidrog till ökad legitimitet för den regionala organisationen.

Regionalisering tar även sitt uttryck i gemensamma språk och kulturella likheter, vilket också kan bidra till ett enklare sätt att interagera mellan den som intervenserar och det landet i vilket interventionen sker. Allt eftersom kommunikationen förbättras, effektiviseras även operationen. Detta är en av den pragmatiska solidarismens huvudteser. Att AU och Sudan kände samhörighet med varandra är ganska självklart, då AMIS styrkor uteslutande bestod av afrikanska medlemsstater. Detta förtroende ökade i sin tur kapaciteten för AMIS att genomföra en effektiv intervention och påverkade därmed legitimiteten för operationen.

Tre år efter att AMIS intervenerade i Sudan verkade situationen inte förbättras, trots vädjandet till medlemsstaterna i AU. Därför vände de sig till Säkerhetsrådet för hjälp. FN valde att bistå med resurser då den regionala organisationen för tillfället inte var i behov av FN:s hjälp på plats. I samband med detta försvagas effektivitetsperspektivet avsevärt, AMIS vädjade två gånger om hjälp, först till sina egna medlemsstater och därefter till FN. De hade alltså inte kapaciteten av att genomföra en humanitär intervention på egen hand vilket bidrog till att legitimiteten för operationen avtog.

Slutligen insåg AMIS sina begränsningar och Säkerhetsrådet undertecknade resolution 1769 där man beslutade om att genomföra en humanitär intervention tillsammans. Operationen döptes till African Union/United Nations Hybrid operation in Darfur (UNAMID), det var alltså en kombinerad styrka mellan AMIS och FN. Det är dock viktigt att lyfta fram att FN endast skulle utgöra ett stöd, det var fortfarande AMIS som tog besluten och ledde operationen. Detta visar hur central regionaliseringen är vid en intervention. Eftersom AMIS befann sig på plats redan från början, var det ytterst viktigt att kombinera en intervention, snarare än att låta FN genomföra den på egen hand. Sudans regering godkände endast afrikanska medlemsstater i FN-styrkan samt att operationen skall vara av afrikansk karaktär. Detta kan sammanfattas med begreppet "African solutions to African problems", att konflikter i Afrika ska lösas på afrikanskt vis. Återigen visar detta på hur centralt sambandet är mellan regionaliseringen och en operations legitimitet.

AMIS var verksamma i landet i ca tre år innan den kombinerade interventionen UNAMID applicerades och befann sig i landet i sex månader. Detta ger en relativt effektiv operation eftersom aktörerna endast stannade i Sudan i tre och ett halvt år. Samtidigt visar detta på att operationen effektiviserades när FN intervenerade eftersom den kombinerade operationen avslutades efter sex månader, jämfört med de tre år som AMIS försökte stoppa inbördeskriget.

Avslutningsvis har jag diskuterat om den humanitära interventionen kan kategoriseras som legitim utifrån solidarismen och den pragmatiska solidarismen, även om teorierna är ständigt närvarande i analysen. Den pragmatiska solidarismen menar, liksom begreppet regionalisering, att AU:s intervention i Sudan var legitim eftersom de inblandade parterna hade liknande bakgrunder och övertygelser och därför var det mer legitimt att en regional organisation intervenerade än FN. Här är det viktigt att man finner en länk mellan den som intervenerar och landet man intervenerar i, vilket ökar legitimiteten. Den pragmatiska solidarismens mål är att skapa en så bred "vi-grupp" som möjligt, alltså ju fler som är involverade i en intervention, desto mer legitimitet skapas. Om man utgår från denna princip skulle UNAMIS vara legitim eftersom operationen inkluderade både FN och AU. Även om FN slutligen deltog i interventionen bestod styrkan av afrikanska medlemstater och operationen var fortfarande av afrikansk karaktär, vilket bibehåller länken mellan de som intervenerade och landet man intervenerade i. Grunden för att genomföra en humanitär intervention, enligt den pragmatiska solidarismen är solidaritet som

bygger på vår sentimentalitet. Den "vi-grupp" som AMIS och FN skapat skall alltså bygga på en specifik "vi-känsla", vilket den gör eftersom FN-styrkan endast bestod av afrikanska medlemsstater. "Vi- känslan" driver mentaliteten av att "vi" skall trygga vår region tillsammans.

Solidarismen däremot benämner en legitim intervention utifrån fyra krav, de två första är att landet skall befinna sig i en humanitär nödsituation och att operationen skall ses som en sista utväg. Civilbefolkning i Sudan levde i en oerhörd misär och en intervention sågs av FN, AU och den sudanesiska regeringen som den sista utvägen. Det tredje kravet är att operationen skall vara proportionerlig men eftersom det inte funnit några uppgifter i ämnet har jag inte kunnat studera detta.

Det viktigaste för att en humanitär intervention skall kategoriseras som legitim och som representerar det fjärde kravet, är att konsekvenserna av operationen är positiv och att människorna i landet får det bättre. Inbördeskriget i Sudan avslutades i samband med UNAMIS operation, vilket resulterade i att civilbefolkningen också fick det bättre.

4 Empiri Sierra Leone

4.1 Bakgrund

Sierra Leone blev självständigt från Storbritannien 1961 och precis som många andra afrikanska länder följde oroligheter efter avkolonialiseringen. Striden om den politiska makten stod mellan Sierra Leone People Party (SLPP) och All People's Congress (APC). Landet präglades länge av militära kupper mellan de olika partierna (Eldridge, 2010).

I mars 1991 blev Sierra Leone anfallna av rebellgruppen Revolutionary United Front (RUF), rebellgruppen leddes av Foday Sankoh som reste till Libyen för att utbilda sig till "revolutionär". Det bröt ut ett fullskaligt inbördeskrig där både kampen om makten och naturresurserna var viktiga. RUF kidnappade människor runt om i landet, barn blev soldater och det var vanligt att unga flickor blev sexslavar eller våldtogs. Efter flera års stridigheter befann sig landet i ett tillstånd som präglades av bristande statsfinanser, fallerande demokrati och allt fler människor flydde till grannlandet Guinea (ibid).

I november 1997 undertecknade slutligen ett fredsavtal. I samband detta vädjade ECOWAS till FN:s Säkerhetsråd om att få genomföra en humanitär intervention med militära medel. Även om ett fredsavtal undertecknades ansåg ECOWAS att deras egna styrka ECOMOG var i behov av militära medel vid interventionen för att trygga både sig själva och befolkningens säkerhet (ibid). Säkerhetsrådet delegerade uppdraget till ECOWAS (S/RES/1132). Det dröjde inte länge innan ECOMOG befann sig på plats. ECOMOG:s uppgifter var att se till att fredsavtalet följdes av alla inblandande parter samt att skydda civilbefolkningen. Fredsavtalet applicerades inte och inbördeskriget fortsatte fram till juli 1999 då Loméavtalet undertecknades av de olika rebellgrupperna. Omvärlden hoppades att detta skulle bli slutet på ett långvarigt inbördeskrig men så blev inte fallet (Eldridge, 2010).

4.2 Economic Community of West African States och ECOMOG

ECOWAS står för Economic Community of West African States och är en ekonomisk samarbetsorganisation för de västafrikanska länderna. Organisationen grundades 1975 och arbetar för att främja ekonomiskt och politiskt samarbete i

regionen. Organisationen består av 15 medlemsstater. ECOWAS har även en militär styrka för att trygga regionens säkerhet. Det är centralt att lyfta fram att Sierra Leone är rik på naturtillgångar som övriga medlemsstater i ECOWAS är beroende av för sin ekonomi (ECOWAS, 2015).

Efter att det första fredsavtalet undertecknades i november 1997 bestämde sig ECOWAS att skicka deras militära styrka ECOMOG för att övervaka fredsavtalet och att skydda civilbefolkningen. Dock visade det sig att fredsavtalet inte gav något resultat och oroligheterna fortsatte i landet. ECOMOG tog till militära vapen och en del av ECOMOG:s styrka blev så pass involverade i konflikten att de kategoriserades som en stridande part. I samband med detta började även ECOMOG:s resurser ta slut (Eldridge, 2010). Ett nytt fredsavtal, Loméavtalet, undertecknades 1999. För att undvika att utgången skulle bli samma som tidigare, vädjade ECOMOG till FN:s Säkerhetsråd om hjälp, vilket resulterade i resolution 1260 den 20 augusti 1999. FN implementerade operationen United Nations Observer Mission in Sierra Leone (UNOMSIL) som stöd till ECOMOG. Dess uppgift var att se till att Loméavtalet följdes samt fortsätta skydda civilbefolkningen. Det är dock viktigt att understryka att FN:s operation verkade under ECOMOG, UNOMSIL bistod endast som stöd (S/RES/1260). Den 22 oktober 1999 undertecknades resolution 1270 där United Nations Mission in Sierra Leone (UNAMSIL) ersatte UNOMSIL med större trupper men fortfarande under ECOMOG:s mandat (S/RES/1270). Operationen avslutades i december 2005 i samband med att inbördeskriget var avslutat (S/RES/1620).

4.3 Analys av Economic Community of West African States verksamhet i Sierra Leone

Även i denna analysdel har jag genomfört liknande procedur som ovan. Efter det första fredsavtalet undertecknades 1997 vädjade ECOWAS till Säkerhetsrådet om att genomföra en humanitär intervention med militära medel i Sierra Leone vilket Säkerhetsrådet godkände. Detta skulle solidarismen se som en sista utväg och en nödvändig åtgärd för att få ett slut på konflikten. Civilbefolkningen befann sig i en humanitär katastrof och inbördeskriget hade pågått sedan 1991. Fördelen med ECOWAS var att de hade en egen militär styrka, ECOMOG. Så fort ECOWAS fick godkännande av FN, mobiliserade sig ECOMOG snabbt och befann sig i Sierra Leone kort därefter. Med anledning av den korta förberedelse tiden kategoriseras detta som en effektiv intervention då det är rimligt att fler människor räddades, vilket resulterar i ökad legitimitet för ECOMOG:s operation. Anledningen till den snabba mobiliseringen är främst den politiska viljan hos de regionala organisationerna. Angränsande länder till ett land med fullskaligt inbördeskrig, ser gärna att regionens säkerhet är tryggad. Eftersom det

var ECOWAS som vädjade till Säkerhetsrådet att genomföra interventionen behöver inte FN:s medlemstater sponsra med resurser i Sierra Leone eftersom andra aktörer tar på sig ansvaret. Även här kan man studera den politiska viljan, alla medlemsstater i FN känner eventuellt inte samma angelägenhet i att få ett avslut på ett inbördeskrig, som utkämpas på andra sidan jordklotet. Detta kan vara en förklaring till varför FN i detta fallet hellre överlåter ansvaret till ECOWAS.

Då den regionala organisationen har den politiska viljan att trygga regionens säkerhet, skapar detta effektivitet i operationen, som i sin tur bidrar till ökad legitimitet. Eftersom FN inte har den politiska viljan eller är villiga att bistå med resurser kan interventionen bli ineffektiv. Främst på grund av att det tar tid innan FN kan sätta samman en styrka med tillräckliga resurser för att genomföra interventionen, vilket i sin tur resulterar i att kapaciteten att få ett avslut på inbördeskriget minskar samt att legitimiteten avtar.

Fredsavtalet som undertecknades 1997 efterföljdes inte och oroligheterna fortsatte. Detta försvagar ECOMOG:s effektivitet eftersom de inte hade kapaciteten att fullfölja sitt uppdrag, vilket i sin tur påverkar legitimiteten för operationen negativt. Ineffektiviteten kan också bero på att en del av ECOMOG:s styrka i Sierra Leone blev allt för involverad i konflikten, i sådan utsträckning att de kategoriserades som en stridande aktör. Regionala organisationer har en mycket god inblick i konflikter inom sitt närområde och kan därför känna samhörighet med en specifik part, vilket kan leda till att de blev en stridande aktör. På grund av ECOMOG:s involvering i konflikten avstannade deras uppgift i Sierra Leone och operationens effektivitet minskade. Detta bidrar till att kapaciteten hos den regionala organisationen att få ett avslut på inbördeskriget blev mycket svag och legitimiteten minskade.

Den pragmatiska solidarismen menar att en humanitär intervention bygger på solidaritet som baseras på sentimentalitet, detta går att implementera på ECOMOG:s involvering i konflikten. Det skapades en särskild "vi-känsla" hos ECOMOG till en part i konflikten, de hade en så pass stark sentimentalitet att de kände behovet av att strida, vilket skapar problem för operationens legitimitet.

Två år efter att det första fredsavtalet undertecknats, bestämde sig de olika rebellgrupperna i landet att underteckna Loméavtalet 1999. För att det inte skulle bli som förra gången vädjade ECOMOG till FN:s Säkerhetsråd om hjälp, den regionala organisationen var i behov av resurser i form av stöd på plats. Detta kategoriseras som ett nederlag för ECOMOG eftersom de inte var kapabla att slutföra sitt uppdrag på egen hand, vilket i sin tur skapar ineffektivitet. FN:s Säkerhetsråd undertecknade resolution 1260 där operationen United Nations Observer Mission in Sierra Leone (UNOMSIL) implementerades.

Trots ovannämnda kritik gällande ECOMOG:s verksamhet, speglar regionaliseringen en positiv aspekt av deras arbete. Eftersom Sierra Leone är beläget i Västafrika, har medlemsstaterna i ECOWAS likande kulturella bakgrunder och språk, vilket kan resultera i förenklad kommunikation mellan aktörerna. De tillhör även samma organisation vilket visar på en gemenskap. Enligt solidarismen och den pragmatiska solidarismen skulle ECOWAS

kategoriseras som ett transnationellt moraliskt samhälle. Möjligheten till enkel kommunikation mellan den som intervenerar och människorna i landet man intervenerar i kan underlätta operationen och skapa effektivitet i arbetet. I likhet med vad pragmatisk solidarism förespråkar, är det viktigt att skapa en länk mellan den som intervenerar och landet man intervenerar i för att skapa legitimitet, vilket går i linje med regionaliseringens påverkan på en operations legitimitet. Precis som vid övriga afrikanska inbördeskrig var man mest troligt bekymrad över att situationen i Sierra Leone skulle spridas till övriga länder i Västafrika. Spill-over effekter är väldigt vanliga på den afrikanska kontinenten och inbördeskriget i Sierra Leone var med säkerhet inget undantag. Civilbefolkningen från Sierra Leone flydde till grannlandet Guinea för att komma från den humanitära katastrofen, alltså påverkas flera stater i regionen av inbördeskriget. ECOWAS syfte är att främja ekonomiska samarbeten i regionen vilket kan försvåras om ett av medlemsstaterna är mitt uppe i ett fullskaligt inbördeskrig. Samtidigt är det viktigt att notera att Sierra Leone har värdefulla naturresurser som är mycket viktiga för de andra medlemsstaternas ekonomi.

För att bibehålla samhörigheten mellan ECOMOG och Sierra Leone, bistod endast UNOMSIL som stöd, den regionala organisationen bestämde fortfarande över vad som behövdes göra i Sierra Leone. ECOWAS är mer insatt i landets bakgrund och konfliktdynamik vilket bidrar till att de har mer kunskap om vilka åtgärder som krävs för att få ett avslut på inbördeskriget. Det är alltså enklare att skapa en förbindelse mellan Sierra Leone och ECOWAS, än mellan Sierra Leone och FN. Enligt den pragmatiska solidarismen är detta tillräckligt för att legitimera en humanitär intervention. Begreppet "African solutions to African problems" blir relevant. Det är alltså bäst att lösa konflikten med "egna" afrikanska åtgärder eftersom de är mest lämpade i sammanhanget. Detta visar återigen på regionaliseringens betydelse, att den regionala organisationen har en större acceptans från det konflikthärjade landet i fråga att genomföra en intervention än vad FN har, vilket genererar legitimitet för ECOWAS.

Kort efter FN implementerade UNOMSIL i Sierra Leone började tillgångarna sina och Säkerhetsrådet valde därför att underteckna resolution 1270, där United Nations Mission in Sierra Leone (UNAMSIL) ersatte UNOMSIL med en större styrka. Än en gång visar detta på operationens ineffektivitet, även med FN:s hjälp var ECOMOG inte kapabla att avsluta sitt uppdrag. Säkerhetsrådet var i själva verket tvungna att underteckna ytterligare en resolution för att utöka operationens mandat, även denna FN-trupp (UNAMSIL) stod under ECOMOG.

Den regionala organisationen befann sig i Sierra Leone i sammanlagt åtta år, vilket visar på att effektiviteten hos operationen var bristfällig. ECOMOG och FN fick ett slut på inbördeskriget efter sex års samarbete. Interventionen kategoriseras som ineffektiv eftersom operationen var så utdragen vilket resulterar i att operationens legitimitet minskar.

Slutligen har jag studerat om den humanitära interventionen kan kategoriseras som en legitim sådan med stöd från solidarismen och den pragmatiska solidarismen.

Den pragmatiska solidarismen skulle kategorisera ECOMOG:s humanitära intervention som legitim. Den aktören som väljer att intervensera i en stat skall helst ha något gemensamt med den staten man intervenerar i, det kan till exempel vara gemensamt språk, kultur eller bakgrund. Detta länkas även samman med begreppet regionalisering. Det går att identifiera en klar koppling mellan den regionala organisationen och Sierra Leone, vilket legitimerar interventionen. För den pragmatiska solidarismen är det viktigt att skapa en så bred "vi-grupp" som möjligt. I detta fall skulle man kategorisera ECOMOG:s styrka med FN:s som en "vi-grupp". Ju fler som är involverade vid en intervention, desto mer legitimitet skapas åt operationen.

Om man istället studerar vad solidarismen kategoriserar som en legitim intervention utgår man från de fyra kraven som måste uppfyllas. Kravet på att landet skall befinna sig i högsta humanitära nödsituation och ses som sista utväg uppfylls av den regionala organisationen. Landet befann sig i en humanitär katastrof där civilbefolkningen behandlades illa av de olika rebellgrupperna. Det tredje och fjärde kravet går att ifrågasätta, nämligen om interventionen var proportionerlig och människorna fick det bättre. De metoder och medel som ECOMOG använde för att få ett slut på inbördeskriget ligger inte i linje för vad solidarismen kategoriserar som en legitim intervention. En del av ECOMOG:s styrka involverades i konflikten och kategoriserades som en stridande aktör, vilket resulterade i att civilbefolkningen inte fick det bättre eftersom ECOMOG tog till sina egna vapen och började strida. Solidarismen lägger främst fokus på konsekvenserna av en humanitär intervention. ECOMOG:s operation avslutades efter ca åtta års närvaro i Sierra Leone och efter dessa år fick civilbefolkningen det bättre. Åtta års närvaro är relativt lång tid vilket minskar operationens legitimitet.

5 Komparation av AU:s verksamhet och ECOWAS verksamhet

Utifrån analysen av AU:s verksamhet i Sudan och ECOWAS verksamhet i Sierra Leone har jag komparerat fallen för att kunna identifierat vilka möjligheter och begränsningar som Säkerhetsrådet har att delegera till regionala organisationer om att genomföra en humanitär intervention. Varken AU:s styrka AMIS eller ECOWAS styrka ECOMOG hade kapacitet att genomföra operationen på egen hand. Resurserna hos AMIS och ECOMOG började sina tidigt och till slut vädjade de till FN:s Säkerhetsråd om hjälp. Här identifieras en *begränsning*, nämligen att regionala organisationer inte har kapacitet att genomföra en humanitär intervention utan FN:s hjälp. FN väljer att överlåta ansvaret till en regional organisation med en förhoppning att de skall slutföra uppdraget på egen hand så att FN:s medlemsstater inte behövde bistå med resurser. Dock behövde FN assistera i båda konflikterna för att sponsra med just resurser, vilket även blir en *begränsning* att delegera. Operationerna blir därför ineffektiva eftersom arbetet avstannar när resurserna börjar sina vilket resulterar i att de regionala organisationerna inte har kapacitet att genomföra en humanitär intervention, vilket påverkar legitimiteten negativt.

Det är vanligt att inbördeskrig i Afrika sprids till andra länder, vilket man vill förhindra i så stor utsträckning som möjligt. Detta är en av anledningarna till att både AU och ECOWAS mobiliserade sina styrkor snabbt efter att de fått godkännande av FN:s Säkerhetsråd att intervensera, detta kategoriseras som en *möjlighet* för Säkerhetsrådet att delegera. Anledningen till den snabba mobiliseringen är att regionala organisationer både har den politiska viljan att genomföra en intervention och är villiga att bistå med resurser för att trygga regionens säkerhet. Alla medlemsstater i FN har varken den politiska viljan eller är villiga att bistå med resurser för få ett avslut på alla inbördeskrig i hela världen, även här går det att identifiera en *möjlighet*.

I båda fallen har de regionala organisationerna och de länderna de har intervenerat i någon form av samband mellan varandra. Det kan vara att de har liknande kultur, språk eller tillhör samma organisation som bidrar till att känna samhörighet mellan varandra. AU och ECOWAS är även mer insatta i Sudans respektive Sierras konfliktdynamik än vad FN är eftersom FN har ansvar för hela världens fred och säkerhet. Återigen identifieras en *möjlighet*, de regionala organisationer är mer insatta i sin egen region vilket även bidrar till att länderna känner ett visst förtroende för de regionala organisationerna. I ovanstående diskussion stöds båda mina hypoteser, nämligen att en interventions effektivitet, i form av att kunna kommunicera mellan varandra, bidrar till ökad

legitimitet för operationen. Regionaliseringen kommer till uttryck i form av samhörighet mellan den som intervenerar och det landet man intervenerar i, vilket påverkar en operations legitimitet.

I Sudan valde man att kombinera en afrikans och en FN-ledd styrka (UNAMID) och i Sierra Leone bistod FN-styrkan som stöd till ECOMOG (UNOMSIL & UNAMSIL). Även om FN:s karaktär på operationerna var olika, bistod FN endast som stöd åt de regionala organisationerna. Både AMIS och ECOMOG ledde styrkorna med fortsatt afrikansk karaktär trots FN:s närvaro. Detta skulle kategoriseras som en *möjlighet* som Säkerhetsrådet har att delegera till regionala organisationer, nämligen uttrycket "African solutions to African problems". Detta visar även på hur regionalisering påverkar en operations legitimitet.

ECOWAS har en egen militär styrka som alltid är redo att rycka ut vid oroligheter i regionen, denna möjlighet har inte AU, de är uppbyggda som FN. Detta är en *möjlighet* som Säkerhetsrådet har, nämligen att de regionala organisationerna som innehar en egen militär styrka kan befinna sig på plats snabbare än vad FN kan. AMIS befann sig dock snabbt på plats, vilket kan förklaras med att en regional organisation som AU har en politisk vilja att få ett slut på ett inbördeskrig i sin region. I samband med denna utläggning går det att identifiera en *begränsning* som Säkerhetsrådet har att delegera. Regionala organisationer är mycket mindre än vad FN är, vilket resulterar i att de har färre medlemsstater att vädja till om hjälp. ECOWAS är en mindre organisation än AU, därför vädjade AU först till sina egna medlemsstater om hjälp innan de vände sig till FN. ECOWAS däremot har inte den möjligheten eftersom det är en liten organisation och därför behövde de vädja till FN direkt.

ECOMOG:s operation och AMIS operation skiljer sig i form av att ECOMOG blev involverad i konflikten i Sierra Leone, så pass starkt att de kategoriserades som en stridande aktör, detta ses som en *begränsning* för Säkerhetsrådet att delegera till regionala organisationer. Eftersom regionala organisationer är generellt mer insatta i konfliktdynamiken i landet än FN känner de sig manade att strida för den parten de anser har rätt. När en fredsbevarande styrka involveras i konflikten avstannar deras arbete, vilket minskar operationens effektivitet, som i sin tur påverkar den kapacitet som ECOMOG har att genomföra sitt uppdrag och legitimiteten avtar.

6 Resultat/Slutsats/Diskussion

I den avslutande delen har jag kort sammanfattat Säkerhetsrådets möjligheter och begränsningar att delegera till regionala organisationer. I detta avsnitt har jag även presenterat en slutsats av min undersökning och en kort diskussion om framtida forskning.

Möjligheterna som Säkerhetsrådet har att delegera till regionala organisationer är främst att de mobiliserar sina styrkor snabbare än vad FN gör. Regionala organisationer har även den politiska viljan att trygga sin regions säkerhet, samtidigt som regionala organisationer är villiga att bistå med resurser. FN har inte samma drivkraft, de har varken den politiska viljan eller är villiga att bistå med resurser till varje humanitär intervention som genomförs runt om i världen.

Ännu en möjlighet som Säkerhetsrådet har att delegera är att regionala organisationer är generellt mer insatta i det konflikthärjade landet än vad FN är, vilket även bidrar till att de har mer kunskap om vilka åtgärder som krävs för att få ett avslut på inbördeskrigen. Uttrycket "Afrikan solutions to Afrikan problems" är ständigt förekommande.

Samhörigheten mellan de som intervenerar och det landet man intervenerar i är även en fördel som regionala organisationer har. Eftersom de tillhör samma region kan de känna samhörighet i form av gemensamt språk och kulturella likheter, som även identifieras som en möjlighet. Dessa möjligheter skulle kunna sammanfattas i vilka avseenden som effektivitet påverkar en operations legitimitet. Med ovanstående egenskaper hos de regionala organisationerna ökar de sin legitimitet att genomföra en humanitär intervention, samtidigt visar detta på hur regionalisering påverkar en operations legitimitet.

Utifrån mina fall har de regionala organisationerna bevisat att de inte har kapaciteten att genomföra en humanitär intervention på egen hand eftersom de båda vädjade till FN om hjälp. Ännu en begränsning är att de regionala organisationerna inte har tillräckligt med resurser för att genomföra en humanitär intervention. Regionala organisationer har färre medlemsstater än vad FN har, vilket gör att de har mindre resurser att röra sig med.

Att regionala organisationer kan involveras så pass mycket i konflikten att de kategoriseras som en stridande aktör är självfallet en begränsning för Säkerhetsrådet att delegera. Eftersom regionala organisationer har en stark inblick i konfliktdynamiken kan det vara svårt att vara opartisk om man anser att den ena parten har mer rätt än den andra.

För att besvara min frågeställning har jag utgått från två hypoteser som båda har fått stöd utifrån mina empiriska observationer, teorin är därmed bekräftad.

Effektiviteten hos en operation syftar till hur snabbt man kan få ett avslut på ett inbördeskrig så att den humanitära situationen förbättrades så fort som möjligt. Det var främst resursfrågor och den regionala organisationens involvering i konflikten som gjorde att effektiviteten för interventionen avtog.

Det var framför allt den snabba mobiliseringen och den politiska viljan hos de regionala organisationerna som ökade effektiviteten. Dessa faktorer påverkade de regionala organisationernas kapacitet att genomföra en intervention, som i sin tur påverkade graden av legitimitet. Regionalisering syftar till förbindelsen mellan de regionala organisationerna/FN och staten där den humanitära interventionen genomförs. Den identifieras genom att finna gemensamt språk, kultur, bakgrund m.m. som bidrar till att de som intervenerar och landet man intervenerar i känner samhörighet mellan varandra, som i sin tur bidrar till en regional organisations legitimitet.

Säkerhetsrådet har fler möjligheter än begränsningar att delegera till regionala organisationer men det är mycket viktigt att ta hänsyn till begränsningarna när Säkerhetsrådet överlåter sitt ansvar till regionala organisationer. Enligt den pragmatiska solidarismen har regionala organisationer legitimitet att genomföra en humanitär intervention i samband med samhörigheten mellan de som intervenerar och landet man intervenerar i men enligt solidarismen uppfyllde inte de empiriska fallen alla krav för att genomföra en humanitär intervention.

För vidare forskning hade jag gärna sett att man studerade en annan region, exempelvis Asien eller Europa för att identifiera om det finns skillnader i hur de regionala organisationerna arbetar där. Ett vidare bidrag till forskningen hade varit om man valt ett avvikande fall och ett fall där regionala organisationer hade blivit delegerade, för att på så sätt studera de regionala organisationernas roll på den internationella spelplanen.

7 Referenslista

7.1 Primärmaterial

Förenta Nationernas Stadga och Stadga för den Internationella Domstolen (1945)
Kapitel VIII "Regionala avtal". Artikel 52. Hämtdatum: 6 April 2015.

S.C.RES.1132, UN.Doc.S/RES/1132 (Oktober 8, 1997). Hämtdatum: 1 April 2015.

S.C.RES.1260, UN.Doc.S/RES/1260 (Augusti 20, 1999). Hämtdatum: 1 April 2015.

S.C.RES.1270, UN.Doc.S/RES/1270 (Oktober 22, 1999). Hämtdatum: 1 April 2015.

S.C.RES.1547, UN.Doc.S/RES/1547 (Juni 11, 2004). Hämtdatum: 1 April 2015.

S.C.RES.1620, UN.Doc.S/RES/1620 (Augusti 31, 2005). Hämtdatum: 1 April 2015.

S.C.RES.1769, UN.Doc.S/RES/1769 (Juli 26, 2007). Hämtdatum: 1 April 2015.

S/C.RES.1784, UN.Doc.S/RES/1784 (Oktober 31, 2007). Hämtdatum: 1 April 2015.

7.2 Sekundärmaterial

AU-Afrikanska Unionen, Hemsida[elektronisk] 2012. AU Introduction.
Tillgänglig: <http://www.au.int/en/about/nutshell>. Hämtdatum: 25 Mars 2015.

Bellamy, Alex J (2002). "Pragmatic Solidarism and the Dilemmas of Humanitarian intervention". *Millennium-Journal of International Studies*, Vol.31, Nr.3, S.473-497. Tillgänglig:
<http://mil.sagepub.com.ludwig.lub.lu.se/content/31/3/473.full.pdf+html>.
Hämtdatum: 31 Mars 2015.

- Bjereld, U-Demker, M-Hinnfors, J (2009). *Varför vetenskap?*. Tredje uppl. Studentlitteratur AB. Lund.
- Dijkstra, Hylke (2012). "Efficiency versus Sovereignty: Delegation to the UN Secretariat in Peacekeeping". Routhledge Taylor and Francis Group. Vol.19, Nr.5. Hämtdatum: 31 Mars 2015.
- ECOWAS-Economic Community of West African States, Hemsida [elektronisk] 2015. About ECOWAS. Tillgänglig: <http://www.ecowas.int/>. Hämtdatum: 25 Mars 2015.
- Ekengard, Arvid (2008). *The African Union Mission in Sudan (AMIS). Experiences och Lessons Learned* [elektronisk]. Tillgänglig: http://www.foi.se/ReportFiles/foir_2559.pdf. Hämtdatum: 24 Mars 2015.
- Eldridge, Adolfo (2010). *Peace-Building after Post-Modern Conflicts. The UN Integrated Mission (UNAMSIL) in Sierra Leone* [elektronisk]. Tillgänglig: http://www.foi.se/ReportFiles/foir_2959.pdf. Hämtdatum: 24 Mars 2015.
- Esaiasson, P-Gilljam, M-Oscarsson, H-Wängnerud, L (2012). *Metodpraktikan Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Norstedts Juridik AB. Stockholm.
- Ho Chun, Kwang (2013). NATO: Adaption and Relevance for the 21st Century. *Journal of International and Area Studies*. Vol.20, Nr.2, S.67-82. Hämtdatum: 24 Mars 2015.
- Kasaija, Phillip Apuuli (2011). "The African Union (AU), the Libya Crisis and the notion of African solutions to African problems". *Journal of Contemporary African Studies*, 2013. Vol.31, Nr.1, S.117-138. Hämtdatum: 27 Mars 2015.
- Kinclová, Lenka (2014). "Legitimacy of the "Humanitarian Military Intervention": An Empirical Assessment". *Peace Econ. Peace Sci. Pub. Pol.* 2015. Vol.21, Nr.1, S.111-152. Hämtdatum: 26 Mars 2015.
- Maravcová, Šárka (2015). "The Controversy over Humanitarian Intervention and Responsibility to Protect". *Central European Review of International Affairs*. 2014. Vol.22, Nr.2, S.65-86. Hämtdatum: 26 Mars 2015.
- Söderbaum, Fredrik (2012). "Konflikthantering i Afrika" i Aggestam, K & Höglund, K (red). *Om Krig och Fred-En introduktion till Freds-och konfliktstudier*. Studentlitteratur: Lund. Sid: 193-208.
- Teorell, J-Svensson, T (2007). "Att fråga och att svara-Statsvetenskaplig Metod". Liber AB: Malmö.

UN-African Union/United Nations Hybrid operation in Darfur, Hemsida, [elektronisk] 2013. Protecting civilians, facilitating humanitarian aid and helping political process in Darfur.Tillgänglig: <http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/unamid/>.Hämtdatum:1 April 2015.

Wheeler, Nicholas J (2000)."Saving Strangers, Humanitarian Intervention in international Society".www.oxfordscholarship.com.Hämtdatum:30 Mars 2015.

Wong, Audrye (2013). Delegation from Regional to Global: ASEAN and the UN in Conflict Intervention. Journal of Undergraduate International Studies. International Peace in Washington DC.Hämtdatum:30 Mars 2015.